

ELŐFIZETÉSI ÁRAR:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Helyben készve hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 ».

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczna-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes mások ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, január 9.

A koalíció és a románok.

A román politikai láthatár kezd tisztulni. Erre vall az a két hatalmas, őszinte szándéktól vezérelt és megírt cikk, amely a napokban két tekintélyes román ujságban jelent meg. Az egyik cikk Kossuth Ferencznek, a Budapesten most megjelent »Lumina« cz. román ujságnak vezércikke, a másik a Nagyszebenben megjelenő »Telegraful Román« czikke, melyben Szócs Géza nagyszebeni tanárnak a »Nagyszebeni Ujságban« a román-magyar testvériséget hirdető cikket méltatja és azt egészen magáévá teszi.

Lássuk, mit ír Kossuth, nézzük, hogy interpretálja ő a magyar-román testvériséget. A legmelegebben üdvözlöm a románokat. Tartozom annak kijelentésével, hogy mi magyarok a románok boldogulásáért is küzdünk. 1848-ban a románokat hazugságokkal a magyarok ellen lázították, holott a magyarok az egyenlőségért küzdöttek, felszabadították a jobbágyokat, eltörölték a robotot, szabadságot, igazságot, jólétet akartak szerezni Magyarországon minden egyes polgárának, tekintet nélkül arra, hogy milyen vallásu az és milyen nyelvet beszél. 48-ban a románok segédkeztek nyújtottak és szövetkeztek a haza ellenségével, de jólét és igazság helyett ellettek nyomva, éppen úgy mint a magyarok. Mi kötelességünknek tartjuk a román nép sorsával foglalkozni. Eszünk ágába sincs, hogy mi a

román népnek nyelvét megsértsük, sőt ellenkezőleg mi őszinte szeretettel hoznánk még áldozatokat is a román népnek kulturális és egyházi céljaiért. Örövendeni fogunk azonban, ha a románok saját jól felfogott érdekükben megtanulják a magyar nyelvet is, mint az állam nyelvét. Így ír Kossuth, így üdvözlö a románokat és szólítja fel őket egyesülésre.

És a Telegraful Román? »Örömmel üdvözljük Szócs Géza tanár urnak hozánk intézett szövegét, amelyben a magyar román testvériséget hirdeti. Igen, mi óhajtjuk, hogy a román és magyar értse meg egymást, hogy szövetkezzen a közös ellenség ellen. De kívánjuk nyelvünknek, hitünknek sérthetlenségét, épségben tartását. Kívánjuk elismerését annak, hogy mi románok vagyunk, de ugyanakkor jó hazafiak, kik készek vagyunk szeretettel hazánknak boldogulásáért mindenünket feláldozni. Ne a nyelv egyesítsen minket egy hatalmas táborban, hanem a szeretetnek, kölcsönös tiszteletnek, becsülésnek érzelmei. Ha tehát őszintén kívánják az egyesülést a magyarok és románok között, akkor a harcot azok ellen kell felvenni, akik folytonosan haragot, egyenlenséget hirdetnek, akik folyton azzal vádolnak és rágalmaznak minket románokat, mintha mi (románok) ellenségei volnánk a magyaroknak, amik nem vagyunk, nem voltunk és nem leszünk. A köztünk fenálló válaszfalat távolítsuk el.« Így és ehhez hasonló szellemben ír a nagyszebeni »Telegraful Román.«

Nagyfontosságú szavak ezek, amelyek felett, tekintve a mai borzasztó, zürzavaros politikai és társadalmi állapotokat, érdemes elmélkednünk.

Fölötte fontos nyilatkozat az, mind a két részről. Kossuth a koalíció feje őszinte barátságot ajánl a románoknak. Felszólítja őket, hogy egyesüljenek a magyarokkal a közös ellenség ellen. De midőn ezen egyesülést, szövetkezést proklamálja, kijelenti, hogy ezen testvériség, egyesülés nem involválja a román nyelvnek eltagadását, elrablását.

Tisztán beszél Kossuth Ferencz, ugyanazt hangsúlyozza, igéri Ö, amit a Telegraful Román kér a magyaroktól, hogy t. i. abban az esetben, ha a két testvér nép békejobbot nyújt egymásnak az ne történjék a román nyelv rovására. Nagy lépés ez. Őszinte öröm hatja át keblünket, mikor látjuk, hogy oly tekintélyes román ujság, mint a nagyszebeni »Telegraful Román« oly őszintén ír a magyar-román testvériségről és azt oly melegen ajánlja.

De hát nem is lehet ez másképp. Kell, hogy a két testvérnép értse meg egymást, mert, amint azt már annyiszor megírtam ma már nem arról van szó, hogy pápista-e valaki, vagy kálvinista, sem arról, hogy román-e vagy magyar, hanem szó van arról, hogy hazánknak alkotmányát, függetlenségét megvédjük mindenkiel szemben. Szó van arról, hogy Magyarországnak minden polgára lett legyen az magyar vagy román, szláv vagy tót egyesüljön a közös ellen-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Miklós-napján.

Írta: Molnár Károly.

Szán szán után gördült be az ősi porta zimeres kapuján.

Kastélyformára volt építve a kuria, de a magyar kényelmességnek minden kívánalma feltalálható volt benne.

Jött — mert a cselédség, a kocsisok serényen igyekeztek elszállásolni az idegen vendégek fogatait. A bundába temetkezett jövevények pedig egymás után siettek a nagy ebédlő iveri alá. Azaz siettek volna, ha már a feljáró lépcsőzetnél el nem fogdosta volna őket kit a háziasszony, a nagyságos Irma néni, kit a gazda, nemes Hidőry Miklós nyugalmazott táblai bíró ur.

— Isten hozta, öcsém, tessék beljebb!

— Kezeit csókolom Irma néni!

— Hát te pernahajder, csakhogy közben származtatod már ocsmány ábrázatod, s ezzel

amugy magyarosan megrázta Miklós bátyánk, fiatal szolgabíró undoköcscsének első végtagjait.

— No csak pakoljatok mindnyájan az ebédlőbe; egyetek, igyatok, kinek mire van guszussa! Egy kettő;

— Szervusz, te Istentől elcsapott sátán-sarjadék! és e megtisztelő címzés zenéje mellett Miklós bátyánk úgy belesimpajkódzott egy bundatömeg szilárd tartalmába, mint a kulancs.

— Hogy a szél fujjon el a talpad alatt, viszonzá bodzabükki Péter Boldizsár, mert hogy az ő porlandó porsátorát takargata a bunda pólya, Miklós bátyánk tüstént felismerte, még amihelyt befordultak a kapun.

Ez ölekezés aztán egy önzetlen baráti csókkal nyert megpecsételést, mely csókot egymásnak bajuszos fertályára cselekedett a két vén czimbora.

— No, lelkem folytatá Miklós, eregy a többihez az ebédlőbe, aztán kinek mi kell, megyek én is azonnal.

Odabenn pedig már járta a pincze legöre-

gebb bora, itt-ott a mellékasztaloknál, míg a hosszú asztalt kurtaszoknyás vászoncelédek igyekeztek izes eledelkkel s itallal megközelítésre érdemessé tenni.

A nagy kredenczek csak úgy ontották a drága evő és ivó-eszközöket, a konyha meg a magyar konyhaművésztétagadhatatlanul csodás remekeit. Ez mind az asztalra került.

Diktum-faktum mire az óra nyolcz órát kongatott a terített asztal körül minden épkéz-láb halandó megtalálta a maga helyét.

Mikor aztán a vacsora fordulópontját sejté Péter Boldizsár uram, bajusztát kétfelé csapva felállt és meghatott hangon kezdett beszélni.

Elmondta, hogy a vidék legszeretettreméltóbb halandóját, Hidőry Miklós kedves barátját az Isten soká de soká éltesse. Ezt kívánja ő neki ma névestéjén.

A cigány tust huzott rá.

Erre aztán végehossza nem volt a dikci-óknak, csak mikor már éjfél felé bizonytalanabb lett a nyelv járása, szünetelt egy kissé a pohár-köszöntő.

Karneval 1906.

Báli ujdonságok ugymint flitteres csipkeszövetek, selymek, gaze-kelmék, szövetek, mosó báli kelmék minden kivitelben, óriási választékban érkeztek s jutányos árakban kaphatók.

Megbízható vászon és fehérműk, valamint egész menyasszonyi kelengyék különböző összeállításban rendkívül olcsó árban lesznek kifizetve. 1268.

Karneval 1906.

Kenyeres és Engländer

Szent László-tér 1. Kossuth-utca mellett

ség ellen, támogassa azt a politikát, amely a nemzetnek érdekeit képviseli. Ez kötelessége ma mindenkinek született legyen bár bársonyban és selyemben, vagy vityilóban, rongyok között. Ez kötelességünk nekünk románoknak is, annál is inkább, mert, mint Kossuth írja a koalíció nem akarja a román nyelvnek elrablását. Ezért kellene elsősorban a román nemzetiségű képviselőknek a koalíciót támogatni, vele szövetkezni és elseperni azt a korhadt rendszert, azt a kormányt, amely nem átalotta az utca népét felbujtani a nemzeti küzdelem lefolyására.

Nyelv, nyelv. Ugyan, édes Istenem, hát mikor akarta okos magyar ember elrabolni nyelvét a románoknak? Soha. Hiszen ez soha sem képezhetett komoly akadályt arra nézve, hogy román és magyar értse meg egymást. És hogy ezen alításom mennyire megfelel az igazságnak, legyen elég Kossuth Lajosnak szavaira hivatkoznom, aki éppen a magyarországi állapotokra célozva mondja:

»Több fajú és nyelvű nép is képezhet és képez is egy nemzetet«. Nyitlan ki van itt fejezve, hogy mi románok megtarthatjuk nyelvünket, szokásainkat, de e mellett lehetünk jó hazafiak és a magyaroknak őszinte testvérei. Ha azonban azt kívánna a magyarság a románoktól, hogy hazáját szeresse, hogy az ellen ne agitáljon, hogy a haza ellenségét saját ellenségének tekintse, akkor csak kötelességét teljesítette, akkor csak azt tette, amit a román népnek legnagyobb költői tettek, midőn a haza iránti szeretet szent kötelességévé tették minden románnak. Igaz ultrasovinisták akadtak mindkét oldalon. De azok többnyire tudatlanságból, vagy önérdékből dolgoztak.

Igaz, hogy engemet ezen kitételemeért egyik-másik ultraromán lap elátkoz és renegátnak deklarál, pedig hát én tartom magamat olyan román embernek, mint Russu és Vladu urak, de emellett azt is kimerem jelenteni, hogy hazámat — ha szabad ezen kifejezést használni — a rajongásig szeretem és azért kész vagyok utolsó csepp véreimet is feláldozni. Mind-

egy. Akár tetszik ez valakinek, akár nem ez így van.

És minden igaz, elfogulatlan román ember, aki a mai kor szemüvegén nézi a világot, igazat fog nekem adni, mikor azt mondom, hogy igen szent kötelességünk nekünk románoknak a nemzeti küzdelemet támogatni, melynek célja hazánknak és nemzetünknek boldogulása.

Nemuljon tehát minden mellétekintet akkor, mikor a haza boldogulásáról van szó, mert »Salus reipublicae suprema lex esto«. Ezen érzelmek hassák át sziveinket, kebleinket, egész valónkat ma, midőn Magyarországnak alkotmánya veszályban forog. Itt és ma tömörülünk össze mindnyájan egy hatalmas nemzetté és akkor még a poklok kapui sem vesznek erőt rajtunk. Haj, mert »Minő erő van abban, ha egy nemzet akar s arra nézve, amihez nemzeti joga, amire nemzeti létérdekében szüksége van, kitörli a hazafiúi kötelesség szótárából ezt a szót »lehetetlenség«. Az ily kitartó, az ily megtörhetetlenül állhatatos nemzeti akarat előtt ez akadályok elsimulnak s még a fátnak is meghajlik»

Igen, szeretett román testvérek, a haza szeretete egyesítsen minket egy nagy táborban. Igen, mert »A vér minden köteleke elveszti jogát, szembe a haza iránti szent kötelességgel, a haza bajnokainak egy hajszálnyira sem szabad tagítani. Ha panaszra és könyvekre indít bennünket a nyomoruság és szenvedés, akkor, mint gyávák megérdemeljük a rabigát.« (Kl.)

A földműves munkások kongresszusa.

Az újjászervezett szociálisták által kezdeményezett *Földműves Munkások Országos Szövetsége*-nek megalakítása végett — melynek alapszabályait, mint a napokban jeleztük, a belügyminiszter mostanában hagyta jóvá — megtartották a földműves munkások országosnak nevezett kongresszusát Budapesten, e hó hetedikén. A kongresszuson állítólag 59 községből 85 küldött jött össze a bádgosok szakegyesületében. Másik — legalább oly hiteles forrás szerint — vagy 20 kiküldött csak önmagát képviselte. No de mindegy. A vezető-

ség érti a hangulatcsinálás módját. Az országos kongresszus kimondta a szövetség megalakulását és nyelbeütötte a különböző bizottságokat. A központi vezetőség 8 taggal *Budapesten* székel. A harminctagu választmány székhelyét *Szegedre* helyezték át. A számvevő bizottság *Czeglédén* öt tagból áll.

Minket csak az aggaszt némileg, hogy amint a földműves munkások — mondjuk — országos kongresszusán műparasztok szerepeltek a magyar haza romlatlan mezei munkásai nevében és képében, — éppen oly messze téved a szövetség az alapszabályokban megnevezett és bevallott céljától. Mert a burkolt cél a jakabok befolyásának erősítése, az igaz hazafiság és vallásosság gyengítése belügyminiszeri jóváhagyással a földműves osztálynak még romlatlan, érintetlen rétegében. H.—th.

A politikai válság.

Féjérváry Bécsben.

Báró *Féjérváry Géza* miniszterelnök, *Vörös László* kereskedelemügyi és báró *Feilitzsch Artur* földmívelésügyi miniszterek Bécsbe utaztak, ahol holnap délután 2 órakor közös miniszteri értekezlet lesz a kereskedelmi szerződéses tárgyalások folytatása tárgyában. *Féjérváry Géza* báró egyuttal referálni fog a királynak a válságról.

Halmos Kristóffyánál.

Halmos János polgármester ma délelőtt a belügyminiszteriumban járt és két óra hosszat tanácskozott a belügyminiszterrel.

A pesti vármegyeházáról.

Gróf *Laszberg Rudolf* ma csak néhány perczig időzött a vármegyeházán, aztán a belügyminiszteriumba ment, ahonnan vissza sem jött. A főispán egy újságírónak kijelentette, hogy néhány nap múlva változásnak kell a vármegyénél bekövetkezni, mert ő a mostani viszonyok közt nem tud rendet csinálni. A kormánybiztosi, vagy királyi biztosi felhatalmazást nem vállalná el, mert erre nem olyan törődött, beteg, öreg ember való, mint amilyen ő. Megy vissza Győrme gyébe.

Az esztergomi főkáptalan a pöttartalékosokért.

Az esztergomi főkáptalan elhatározta, hogy a nála alkalmazott pöttartalékosok családjairól teljes mértékben gondoskodik. A behívott pöttartalékosokat fizeti, családjukat meghagyja az

De csak azért, hogy a hangulat más irányt vegyen.

A bor bizalmasá tette az idegen vendégeket is, magyarázott mindenki, anélkül, hogy törődött volna hallgatója szájajárásával. A zaj egyre nőtt, amit aztán az asszonyok szökésre használtak.

Nem sok időbe telt, hogy az ebédlő tele füstölt ájérelben csak a férfi nép tartá hangosan a terepet.

Ezek is lassan lassan eláztak, mire észrevétlenül jöttek a mentők, a férfi cselédek s továbbították a terhelt lábatlankodót.

Elvitték meghatározott szobájába s — majd kijózanodik.

Hárman maradtak végre már.

A gazda *Boldizsár* szomszéd és *Torkos Bandi* a lerészegithetlen ivó. *Miklós* bátyánk igyekezett mindig a józanság felszínén maradni, azért mindig élénk beszélgetéssel traktálta *Boldizsár*t. Tudta ugyanis ennek garázda szokását, melyszerint, ha jókedve megjött, nem kimélt semmit, tört, zuzzott mindent.

— Igyunk, komám, kiáltott *Boldizsár* s egymásután hajtogató a gyilkos italt.

Torkos Bandi vele folyton lépéstartott s folyton töltött.

Virradni kezdett. Téli virradás.

En ez mindig olyan lehangozó, álmosító, bosszantónak szoktam találni. Köd, esés, hideg, jégcsapok. Brrr!

Ezt tapasztalta *Boldizsár* is.

— Komisz idő! kiáltott tel.

— Nyolcz óra reggel, s mégis vakosodik az ember! Legyen hát egész setét! Puff! Egy részegen is jól irányzott teli üveggel leütötte a függőlámpa törékeny alkatrészeit.

A bor kifolyt a lámpa elaludt, csörömpölve hullott az üvegek közé.

Boldizsár vérszemet kapott.

Mint a tigris a megnyalt embervér izgatja, úgy rezgett *Boldizsár*nak a kéjtől az orra czimpája. Szenvédelye elkapta.

Egy másik üveget a szembe levő nagy tükröknek vágott.

Ez is csörömpölt.

— Komám az áldóját! Kiáltott oda *Torkos*nak — ne bámulj, hanem segíts!

Az egy futó oldalpillantást vetett *Miklós* bátyjára. Az összefont karokkal mosolyogva nézte a megakadályozhatlan vandalizmust.

Tehát neki is tetszik.

— Rajta! kiáltott *Bandi* és ő csak adogatta a székeket a *Boldizsár* keze alá, amelye-

ket aztán ez hangos kacagások között verde-sett a földhöz.

A székeket emberfeletti erővel tette tönkre. Aztán egy széklábbal nekiment az edényeknek.

Micsoda fülsiketítő zaj! Kéjes izgalom!

— Rajta *Bandi*.

Jöttek az ebédlőszekrények, az ablakok, képek, ablakfák, végre az asztalok!

Boldizsár kifáradt!

Kacagva ült a romhalmazra hányt butortörmelékek tetejére.

Miklós eddig csak nézte a dolgot, most odament *Boldizsár*hoz, vállára tette a kezét, aztán csak ennyit mondott:

— Megismertelek czimbora! Gyere az ágy felvan bontva, dögölj le. Majd *Vizkeresztkor*, *Boldizsár*napján visszaadom a kölcsönt.

És vissza is adta.

No mert ők magyar emberek, amit pedig a magyar kimond, megtartja.

Az a fő azonban, hogy a maguk mulattására mindig találjanak ki valami csinyt, de ujat.

összes járandóságok élvezetében s teendőik elvégzésére helyetteseket állít.

Fazekas pere.

Fazekas pestmegyei főjegyzőt tudvalevőleg elítélték 2 havi fogházra és hivatalvesztésre. Fazekas felebbezett. A büntető törvényszéken az ügyet Sárkány Lajos fogja tárgyalni. A bírák véleménye beavatott körök szerint homlokegyenest ellenkezik Drill ítéletével és határozott a remény, hogy minden büntetés alól fel fogják menteni.

Beniczky alispán felfüggesztése.

Laszberg megyefőnök ma Kristóffynál járt, honnan valószínűleg Beniczky alispán felfüggesztését hozta magával.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

Holnap, csütörtökön délután tartja ez évben első közgyűlését Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága.

Ezuttal nincs kilátásunk hat napos közgyűlésre, mint decemberben, sőt valószínűleg az első napon befejezik a tanácskozást.

Az alábbi tárgysorozat szerint összesen 29 ügyet vettek fel, de annak nagyrésze ingatlan adás-vétel és fizetési előlegről szól.

A legérdekesebb tárgy lesz a Sas és Zöldfa felépítése vagy eladásának kérdése.

Mint halljuk, a főispán nélküli állapot kérdését felvetik az interpellációk során.

A tárgysorozatra következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1906 évi január hó 11 ik esetleg következő napján mindenkor d. u. 3, órakor a városház tanácstermében tartandó ülésen a következő ügyek fognak tárgyalatni.

1. A polgármester jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról.

2. A központi választmány az 1906 ik évre érvényes képviselő választók névjegyzékét bemutatja.

3. A Szacsavay szoborbizottság jelentése a szobor tervezet elbírálásáról s javaslata a kivitelre leendő megbízás tárgyában.

4. A tanács javaslata a régi városház épületének iskolai helyiséggé alakítása alkalmával felmerült 5865 kor. 51 fillér pótmunkálat fedezésére szükséges összeg engedélyezése iránt.

5. A tanács előterjesztése a Fekete Sas és Zöldfa szállodára megtartott árlejtés eredményéről s ezzel kapcsolatban javaslata dr. Adorján Emil és dr. Kurländer Ede nagyváradi lakosok ugyanezen ingatlanok megvételére tett ajánlatára.

6. A tanács javaslata Ujlaki Sándor és neje kártalanítási ügyében.

7. A tanács javaslata Pusztai Gergely és Nagy Sándor kártalanítási ügyében.

8. A tanács javaslata Markovics Sámuel és neje telkéből a közterülethez csatolt terület megvétele tárgyában.

9. A tanács javaslata a volt püspökségi magtár telke eladása tárgyában.

10. A tanács előterjesztése a Bihari Hágó-ut alatti korcsmaépület lebontásának kimondása iránt.

11. A tanács előterjesztése a Kossuth Lajos szobor-alap hozzájárulási összegének felemelése iránt.

12. A törvényhatósági bizottság által kiküldött albizottság jelentése Bíró Ferencz elbocsátott adóvégrehajtó felebbezése tárgyában.

13. Ugyanezen albizottság jelentése Tipanucz György elhocsátott vámszedő felebbezése tárgyában.

14. Gábris Béla felebbezése ösztöndíj iránti kérelmet elutasító tanácsi határozat ellen.

15. A tanács jelentése a könyvmai munkák vállalataiba adása ellen Helfy László által beadott felebbezésre.

16. A tanács a Fekete Sas 6. sz. bolt-helyiségre Czillér Imrével kötött szerződést jóváhagyás végett beterjeszti.

17. A polgármester Markovics Sámuel alszámvevő elleni fegyelmi ügyben hozott jogerős felmentő határozatot bemutatja.

18—29. Fizetési előleg iránti kérelmek.

Erről a törvényhatósági bizottság t. tagjait tisztelettel azzal értesitem, hogy a tárgysorozatban nevezett ügyiratok a közgyűlést megelőző napon bárki által megtekinthetők Nagyvárad, 1906 évi január hó 6.

Bordé Ferencz,
főjegyző.

NAPROL-NAPRA.

A cél felé.

Biztató kezdetként, örvendetes, követendő példaként az ujesztendő munkásságában, jegyezzük fel a *csorvási keresztény munkásegyesület* megalakulását. Egyházmegyénk területén ez az első keresztény munkásegyesület. Békésvármegye területén alakult meg, tehát éppen ott, azon a vidéken, ahol az *agrárszociálistizmus*, a földéhes és földosztó törekvések legelőször és legveszedelmesebb formában léptek föl. Az idők sajátjágos járása s a viszonyok sajnálatos elfajulása következtében *Várkonyi* és *Mezőfi* domináltak Békésmegye jó magyar földjén éveken keresztül. Mignem most megjelent a lángok tengerében az első vizsugár, hogy eloltsa a perzselő tüzet s megtermékenyítse a kiszáradt földet, ameddig működése elér.

Az új egyesület 135 taggal alakult meg karácsony másnapján, a hitéért halálra kövezett vértanu ünnepén, melynél szebb születésnapot keresve sem találhatott volna. Ma már 300 felé jár a tagok száma. Az elmúlt vasárnap tartotta az új egyesület első népgyűlését a budapesti keresztényszociális központ részvételével. A népgyűlésen a hatalmas, imponáló tömegű hallgatóság soraiban ott volt az egész környék *intelligenciája*. Így aztán példásan, maradandó sikerrel, emlékezetes hatással folyt le. A gyűlés befejeztével több száz férfi a római katolikus népiskolába vonult, ahol sokáig tanácskoztak, beszélgettek a közeljövő munkaprogramját illetőleg.

Említsük meg, hogy a keresztény szociális szervezkedésnek *Szirtes Antal* csorvási római katolikus lelkész áll az élén nemes egyszerűséggel és kiváló rátermettséggel. Kezére jár a derék munkában példás egyetértéssel az *ágostai evangélikus* hívek pásztora *Freitag János*, aki a helyesen értelmezett felebaráti szeretettel és felekezeti békét nagyabecslésre érdemes formában valósítja meg a keresztény munkásegyesület hathatós támogatásával.

Hát így *megyünk előre*, nem pedig, ahogy a most Vácson ülő *Csismadia Sándor* hirdeti a nemzetközies vezérségében. Igen, így *megyünk előre*, az igazi, az ideális keresztény népművelés és önzetlen népboldogítás felé. És legfőbb ideje, hogy erre a helyes útra térjünk, hiszen úgy az újjászervezett, mint különösen legújabbban a nemzetközi szociáldemokrácia, tehát a téglaszin lobogó minden válfaja jobb ügyszó méltó igyekvéssel, *eszközválogatás* nélkül veti ki hálóját a parasztságra, a kisbirtokosokra, a földművesekre és mezőgazdasági munkásokra.

A Dunántúlt nem féltjük. Mutatja a *bögötei fiaskó*. De itt, az ország keleti felében, ahol oly sok az analfabéta s ezért oly könnyű a

munkájuk a konkolyhintó álprófétaéknak, akik akkor settenkednek, amikor a szántóvető lelke örízetlenül alszik — itt imminens a veszély.

Megfeszített erővel és valóságos *apostoli lélekkel* vegyük föl tehát a küzdelmet, most a legégetőbb időben, a legutolsó órában, ha eredményt akarunk elérni. Nagy a mi örömünk, hogy a csorvási példára hivatkozhatunk. Ime, meg van törve a jég. Itt az első rés. Csak utána. Csak nyomába. Föl kell olvadnia annak a jégkéregnek mindenütt a tetterős, apostolkódó keresztény szeretet melegétől.

Ami Csorváson megvalósulhatott, megvalósulhat másutt is. Nincsenek akadályai az erős akaratnak ott, ahol sem isteni, sem emberi törvény nem szab korlátokat. Már pedig mi mindenkor megválogatjuk eszközeinket, a mi fegyvereink mindenkor jogosak, törvényesek, tiszteletreméltók. Kitél tőlünk hát, ha lelkiismeretünk nyugodt? Ne nézzünk se jobbra, se balra, hanem nézzünk és menjünk a cél felé előre! Békésben, Biharban, egyebütt, mindenütt.

— S most egy-két szót *pro domo mea*. Amióta pár hónapon keresztül ebben a rovatban vettem az írást, rovom a betűt, aligha éreztem nagyobb lelki gyönyörűséget, mint most. Azt látom ebből a csorvási példából, hogy a keresztényszociális tevékenységnek ezen az országrészen is vannak katonái, vannak apostolai és vannak és lesznek eredményei is. Hiszen ez a szép példa nem lehet szalmaláng s magában nem maradhat.

A mi keresztényszociális igehirdetésünk helyénvalóságát az ellentábor botránnyain kívül most már hála Isten a kereszt lobogó kibontása és előrehaladása is bizonyítja. Így fokozódik valamennyiünk munkakedve, fokozódó, szaporodó küzdelmeink között. Nagyon tévednek azért, akik bennünket mindenáron *megfélemlíteni* szeretnének. Az *éji látogatás* a Szent László-nyomdában megmutatta, hogy nem ijedünk meg. Aki az igazság egyenes útján jár, annak csak a jó Istentől kell rettegnie. Embertől nem.

Két heti távollét után visszatérve írászatomhoz, olvasom egyik-másik helyilapban, hogy a lokális szociáldemokrácia valamiféle szervezet formájában sajtópörrel fenyegeti lapunkat. Megpróbálhatja, ha semmi jogcíme sincs is rá. Allunk elébe mindenkor. Az én csekélységemnek ezúttal csak két megjegyzése van. Nem a téglaszin lobogóra, hanem a velünk és velem foglalkozó tisztelt lapársunkra. Az egyik az, hogy bizonyos Knigge nevű ember porlepett könyvecskéjében valószínűleg megírta, hogy a belügyek másra nem tartoznak. Ez egy. A másik az, hogy én, ha van miért felelnem, a bíróságnak felelek.

Másnak is, akinek jól esik, hogy ne mondjan kedvem tartja. De már a tisztelt lapársunkban aposztrofált ignota quantitasnak aligha. Szerény tollam egyébként sem pletykában, sem becsületsértésben, sem rágalmazásban nem utazott soka. Nem is fog.

De ez csak kitérés. Jelzése annak, hogy mondva csinált sajtópörök híresztelésétől sem ijedünk meg. Szemünk előtt libeg mindenütt a cél, a végső ideál, az egészséges, vagyonos *keresztény Magyarország*. Ezt kell megvalósítanunk. Ezért kell úgy dolgoznunk, ahogy most a csorvási példa mutatja.

Dr Helvey Lajos.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Január 11. Városi közgyűlés.
Jan 11—12. Magánvizsgálatok a római katolikus tanítóképzőben.
Január 21. Kath. Kör jubiláris ünnepélye a kör helyiségében délelőtt 11 órakor.
Február 18. Kath. szabad liceumi matiné a főgimnáziumban d. e. 11 órakor.
Márczius 8. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.
Márczius 22. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.
Április 5. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.
Május 5. Kath. szabad liceum estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.
Junius 27. Szent László ünnepély.

A Katolikus Kör jubileuma.

Immár egy évtized óta áll fenn a Katolikus Kör. Tíz év óta gyűjti össze keblébe Nagyvárad katolikus közönségét. Most az évtordulón visszatekintve, méltóan ülhet ünnepet a Kör. Legyőzött közönyt és előítéletet, rosszakaratot és támadásokat s most előkelő szerepet visz Nagyvárad társas életében. Négy évvel ezelőtt megkezdett katolikus szabad liceumi előadásai az irodalmi, művészeti és tudományos tevékenység terén a város egész közönségére kiható intézményt létesített, míg mulatságai az előkelő és a polgári keresztény családokat hozta össze kedves szórakozás keretében.

Most egy perczre pihenőt tart a Kör. Ünnepet ül. Visszatekint a múltba, hogy amely eredményeiből merítsen erőt a jövőben ráváró küzdelmekhez. Január 21-én tartja a Kör jubiláris ünnepélyét, amelyre a meghívókat most küldik szét. A meghívók egyttal a kath. liceum ezidei előadásaira is szólnak. Aki meghívót tévedésből nem kapna, forduljon dr Imrik Gusztáv ügyvédhez a kör titkárához.

A jubileumi ünnepély sorozata:

1. Hymnus. Éneklő a férfiak.
2. Megnyitó beszéd. Előadja báró Gerliczy Ferencz. vil. elnök.
3. A Nagyvárad Katolikus Kör 10 éves története. Irta és felolvassa dr Imrik Gusztáv, egyesületi titkár.
4. Költemény. Szavalja Popity János ügyvédjelölt.
5. Szózat. Éneklő a férfiak.

A jubiláris ünnepélyt a Kath. Kör helyiségében, a kath. liceumi előadásokat a premontrai rendi főgimnázium dísztermében tartják meg.

Az 1906. évi katolikus liceumi előadások sorrendje:

- a) Délelőtti előadás február 18-án délelőtt 11 órakor.
  - b) Böjti estély márcz. 8-án, este 6 órakor.
  - c) Böjti estély márcz. 22-én, este 6 órakor.
  - d) Böjti estély április 5-én, este 6 órakor.
  - e) Kath. liceumi estély május 5-én este 6 órakor, 1 korona belépési díj mellett.
  - f) Szent László ünnepély június 27-én.
- Az előadások tárgysorozatát annak idején hirlap utján teszi közzé a rendezőség.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* Egyházi kinevezések. Péller Pál veszprémi székesegyházi kanonoknak a béla-

kuti czimzetes apátságot adományozta, Rutkay Gyula nyiregyházi görögkatolikus lelkészt pedig a munkácsi görögkatholikus katolikus egyházmegyében megüresedett káptalanon kívüli szabolcsmegyei főesperességre nevezte ki a király.

* **Katonai áthelyezés.** A király jammiki Fony László debreczeni 2. honvédszázad ezredbeli őrnagyot, az ezred Nagyváradon állomásozó osztályának parancsnokát, ki már hosszabb idő óta szolgál Nagyváradon és az uri társaságoknak közkedvelt tagja, a kassai 5. honvédszázadhoz helyezte át. Helyét a 2. ezred nagyváradai osztályánál parancsnoki minőségben viszont Nagy Miklós kassai 5. honvédszázadbeli őrnagy foglalja el.

* **Az új pozsonyi prépost.** Komlóssy Ferencz dr, czimzetes prépost, esztergomi praelátus-kanonokot, Szent Mártonról nevezett javadalmas pozsonyi préposttá nevezte ki a király.

* **Czárán Gyula meghalt.** Még ha nem is hirtelen, derült égből alácsapó villám módjára ért volna bennünket a hír, hogy Biharország erdőkoszorúta bérceinek, zengő hegyeinek jó szelleme, csudás természeti szépségeinek Kolumbusa, ihletett tollu, ékes szavu magasztalója, a természet kedvelőinek páratlan áldozatkész kalauza. s «last not least» egy aranyiszvü és aranykedélyü ember elköltözött e földi tájakra: még akkor is földig sujtott volna bennünket ez a hióbbir, s akkor sem vállalkoztunk volna rá, hogy érdemeit, pályafutását méltassuk. Csak annyit mondunk tehát, hogy Czárán Gyula seprősi nagybirtokos e hó 6 án virradóra, tehát vizkereszt hajnalán egy rövid, de igen súlyos természetü tüdőgyulladás illetőleg szívzélhűdés következtében öröklétre szenderült. Mondják, hogy nincsenek pótolhatatlan emberek, mi meg vagyunk róla győződve, hogy Bihar megye turisztikáját a szó legszorosabb értelmében pótolhatatlan veszteség érte, mert olyan ember, aki az ő felfedező és méltató munkáját Bihar hegyei között folytathassa nincsen. Ha füzeteiben, kalauzaiban, az »Erdely« cz. turista folyóiratban, a helybeli lapokban s végre az »Osztrák Magyar Monarchia írásban és képbén« megfelelő kötetben le nem írta volna felfedezéseit, azt mondanók, hogy a feledés leple fog borulni ama szép helyekre, vizesések, sziklabérczek, várak, csepők és jégbarlangokra, melyekben annyit gyönyörködött s melyekben utakat készíttetve saját költségén s veritéke árán hozzájuk másokat is gyönyörködtetett; így csak azt mondjuk, bár rossz próféták volnánk, hogy évek mulva ismét járatanok lesznek ama csodaszép helyek s állni fog a nélkül, hogy valaki gyönyörködne bennük a Schiller szavai szerint »die ent götterte Natur.« Halálán érzett fájalmunknak nem legkisebb keserősége az, hogy csak méltatni tudtuk és tudjuk, annyira amennyire ennek a nagy és jó embernek Biharország turisztikája körül szerzett érdemeit, de gyönyörű nemes, lélekemelő művét folytatni nem tudjuk.

* **A villamos vasut közigazgatási bejárása.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1905 évi decz. 20-án 83242 sz. a. kelt leiratával a Nagyvárad városi vill. vasut részvénytársaság kérelmére az épülő vasuti hálózat Kossuth Lajos-utcai vonalából kiágazólag tervezett kitéző vágányok közigazgatási bejárását elrendeite, annak fogantatására határidőül 1906 évi január hó 12-ik napjának d. e. 9 óráját tűzte ki s az összeírás helyéül Nagy-Várad város tanács termét jelölte meg. Miről a város közönségét a kereskedelemügyi m. kir. minisz-

ter 1896 évi 46181 sz. a. kibocsátott rendelete értelmében azzal értesitem, hogy mindazok a kiknek a tervezett vágány kiépítése ellen észrevételeik volnának azokat a bizottság előtt előterjeszhetik. Nagy-Várad 1905 évi deczember 31-én. Rimler Károly polgármester.

* **A holtkez.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Ádám Iván cz. kanonok, pápakovácsi plébánosnak, a kupi és pápakovácsi szegénysorsu római katolikus tanulóknak javára 3300—3300 korona tőkével tett kétrendbeli alapítványáért köszönetét nyilvánította.

* **A párisi meg a nagyváradai aszfalt.** A Pesti Napló hétfői számában olvassuk a következőket: *Gomba az aszfalton.* Egy francia természettudományi folyóirat érdekes gombáról ad hírt. Egy gombának az utca kemény aszfaltján át sikerült napfényre vergődni, ami rendkívül csodálatos dolog és csak abban lehet magyarázatát, hogy a gomba fejlődésénél jelenlevő hő megpuhitotta az aszfalt kérgét. De még így is, szinte hihetetlen a fejlődő gombának ilyen erőlkijetése.

Ha valakinek eszébe jutna összevetni a párisi meg a váradai aszfaltot, annak pro memoria megjegyezzük, hogy 1. a váradai aszfalt (mint a női szív) sohasem kemény*; 2. hogy a a váradai aszfalton nem holmi penész-gombák, hanem a *kupléköltészet* illatos, színes virágai teremnek.

* **Tanácsülés.** Nagyvárad város tanácsa tegnap délután rendkívüli ülést tartott. Ezuttal csupán egy ügyet intéztek el. A pénzügyminiszter leiratához képest a fogyasztási adók múlt évi bevételeinek leszárolását ejtették meg.

* **Moszkvai művészno városunkban.** Paksy Viola, a moszkvai udvari színháznak híres énekesnője, aki átélte azokat a borzalmas moszkvai forrongásokat, amelyek ott a közelmúltban történtek és amelyekről ő oly sok rémest beszél, tegnap a déli gyorsvonattal városunkba érkezett szüleinek látogatására, honnan néhány nap mulva Párizsba indul folytatni művészetét.

* **Állatpraeparáló müintézet Nagyváradon.** A vadászsport kedvelői eddig is nagy előszeretettel voltak a kitömött állatok iránt; minden vadásznak az ideája, hogy az általa elejtett kiválóbb példányokat kellőleg praeparálva és kitömve megőrizhesse. Nagyon megnehezítette azonban ezt eddig, hogy nem tudtak kihez fordulni, aki az állatokat kellő szakképzettséggel praeparálja és kitömje, vagy ha éppen a nagyobb költségeket nem sajnálta, valamely külföldi intézethez kellett fordulnia. Az iskolákban is kiváló szerepet játszanak a kitömött és praeparált állatok, mert a természetrajzi ismeretek megszerzésénél igen fontos a közvetlen szemlélés. És iskoláink is azt a keveset, amit ilyen szemléltető taneszközökből birnak, drága pénzen külföldön szereztek be s nem vettek arról tudomást, hogy Nagyváradon van egy ilyen speciális intézet, *Conrad Gyula* helyettes anyakönyvvezető tulajdonában, teljes szakképzettséggel berendezve és vezetve. *Conrad Gyula* kálvária-utcai laboratóriumában egész sereggel vannak a legkülönbélebb és legritkább kitömött szárnyasok, apróbb ragadozó emlősök; a legritkább praeparatummok hullók, csontrendszerek, koponyákból. Igen ritka és szép példányok fázánokból, szénróka, vad fehérnyul, borz, vadmacska láthatók remekül kikészítve. A kiváló müipari intézetet Nagyváradon és az országban alig ismerik, mert ezzel is úgy vagyunk, mint más dolgokkal, nem becsüljük meg és nem pártoljuk, mert hazai, hanem inkább a külföldit pártoljuk. *Conrad müipari készítvényei* is leginkább külföldre vándorolnak s onnét drága pénzen kerülnek vissza hozzánk, pedig nagyon is megérdemelné ez a jeles müintézet, hogy kellő figyelemre méltassa a közönség s különösen a középiskolák. Pár héttel ezelőtt *Krakkó*ból egy élő siani medve érkezett *Conrad Gyula* laboratóriumába, amelyet napok-

* Ha megfagy, akkor a váradai aszfalt is kemény. Nem kell tulozni. Szerk.

ban ölt meg az intézett tulajdonosa. Az érdekes műtétet több vadász és érdeklődő nézte végig. Az erőteljes állatnak előbb bromkalit adott, hogy érzéketlenítse s azután összekötözve a bonczasztalhoz erősítették. Egy erre a célra szolgáló fejhálóban azután kloroformos vattát illesztett az állat orrára. A hatás percről-percra fokozódott, míg 5 perc után a hatalmas állat kiszendvedt, Conrád Gyula az állatnak nemcsak a bőrét tömi ki, hanem a csontvázat praeparálja, valamint a gégeből és a ritka fejlődést mutató nyelvből is külön praeparatúkat készít tudományos célra. Jelenleg két hatalmas élő keselyű van Conrád Gyula tulajdonában, amelyeket Hercegovina bérceiből szállítottak. A két óriási állat közelebb szintén a műtőasztalra kerül s kellő szakértelemmel kikészítve a legszebb példányok lesznek e nemből. Ugyancsak kikészítésre vár egy ritka nagy és erősen kifejlődött vadmacska, amelyet a gyapjui uradalomban törrel fogtak. Óhajandó volna, hogy ezen ritka műipari intézetet minél szélesebb körben a kellő figyelemre méltatják.

* **Kinevezés.** Az 1898. XXIII. t. cz. alapján alakult, Országos Központi Hitelszövetkezet Budapesten, a kötelekékbe tartozó Nagyváradipartestületi Hitelszövetkezet titkárát *Kelen Bélát* ugyanezen intézethez igazgatósági taggá nevezte ki.

* **Legényegyleti előadás.** A Nagyváradipartestületi Legényegylet derekasan hozzájárult újabb téli tanfolyamának folytatásához. Az ünnepi pauza után, amelyet a pástorjáték két estéje töltött ki élvezetes programmal, tegnap este *Várady István* községi iskolai tanító kezdte meg az előadások sorozatát. *Várady*, aki a téli ciklus folyamán immár másodszer tartott előadást, tárgyát ezúttal a *hegy és vízrajzi földrajz* köréből vette s igazán szellemes, tanulságos formában, könnyed kezeléssel mutatta be. A figyelmes hallgatóság hálás elismeréssel adózott a mindvégig értékes, szép előadásnak.

* **Megrendítő haláleset.** Mint részvétellel értesülünk, *Loschmiedt Ferencz* zenetanárt és családját megrendítő gyászbeszéd érte, nejének váratlanul bekövetkezett halálával. Az életes urnó fiával *Loschmiedt Béla* hadbíró-századosossal kikocsizott a nagyvárad-olaszi-i temetőbe, már korábban elhunyt leánya: *Berta* sírjához. Rövid ott időzés után kocsira szálltak, hogy hazajöjjenek. Utközben a teljes jó egészségben levő urnó hirtelen roszult s mire hazaértek, már kiszendvedett szívszédülésben. A gyászbeszéd az esti órákban terjedt el a városban s általános mély részvételt keltett. Temetése holnap, csütörtökön lesz. Béke porairal!

* **A Szacsvey-szobor elhelyezése.** A Szacsvey-szobor helyét tudvaleg az Ezredévi Emlékteret jelölte ki a város. A szobor felállítása által a tér egy része átalakítás alá kerül. Ugyanis a tervbe vett gyalog vashíd néhány méterrel feljebb lesz a nagyhid felé s éppen az új hid tengelyébe jönne a Szacsvey-szobor és pedig úgy, hogy teljesen körüljárható lesz. A szobor mellett két oldalt külön ut vezet ki a korzótól Nagy Sándor-utca torkolatához. Az átalakítás folytán, eltekintve az impozáns szobortól, a tér szépségben sokat fog nyerni.

* **A Biharmegyei Koronatakarék és hitelszövetkezet** kedden d. u. 4 órakor tartotta meg a Biharmegyei takarékpénztárban évi közgyűlését. Elhatározta, hogy a szövetkezet tagjainak minden 1 koronás üzletrész után **11 K. 40 f. osztalékot** fizet. A kifizetések a következő napokon lesznek: Szerdán 10-én 200-ik könyvszámig, csütörtökön 200—400-ig és pénteken 400-tól feljebb, mindig d. u. 3—5-ig.

* **Bokáig érő sár.** A városházán tervbe vették, hogy az utcákat jobban gondozzák s különösen a Fő-utca aszfaltját takarítani fogják. Az enyhe időjárás és kevés eső folytán

a Fő-utca aszfaltját nagyobb sár borítja, mint amint a köröskő korszakában. Addig is, míg azok a modern berendezések, seprőgépek, stb. megérkeznek, egy kissé több gondot kellene fordítani a Fő-utczára, mert most nem lehet azt sem tudni, hogy az anyaföld, vagy aszfalt van-e a sár alatt.

* **Rheuma, köszvény, csont és izomszaggyógyítás** ellen legbiztosabb hatása van *Citosan*-nak, kapható a *Kigyó* gyógyszerárban, Nagyvárad, Bémer-tér és a Vadász-léle Drogueriában. Ára 90 fillér.

* **A közönség érdekét** mozdította elő **TESZLER SIMON** helybeli posztónagykereskedő, hogy engedve t. vevői általános óhajának, *posztónagykereskedését szabászati teremmel* bővítette ki. Kiváló képzettségű és a fővárosban, valamint külföldön bő tapasztalatokat szerzett szabászt szerződtetett, ki a legdivatosabban készítésével a legkényesebb izlést is kielégíti, s így bárki *egyhármadrésznivel olcsóbban*, mint bárhol másutt szerezheti be a legfinomabb angol és scott kelmékből ruhaszükségletét. Egy egyszerű levelezőlapon közölkívására dus collectióját bármikor rendelket zésre bocsátja s azt választás megejtése végett bárhova elküldi.

* **Figyelem!** Az Amerikai Áruházban most olcsó eladásra kerülnek óriási mennyiségű vegyes blousselymek, szőnyeg maradványok minden kivételben. *Nagy mennyiségű gyermekkelengye minden árban.*

* **A Lloyd orfeumban** ma este teljesen új műsorral nagy előadás, új bohózat, új kuplék *Fritzi Lariasson* átváltozó táncművésznő, The Guston zenebohócok saját tanulmányu hangszereikkel. Egyben van szerencsém tisztelettel meghívni a n. é. közönséget 11-én, csütörtökön este tartandó jutalom estélyemre. Szíves pártfogásukat kérve, mély tisztelettel *Bereényi* igazgató.

IRODALOM.

Szent Norbert.

Érdekes monografia hagyta el a napokban a sajtót. *Szent Norbert* a nagy gonddal írott és csinosan kiállított könyv címe. Nagy-szorgalmu szerzője, illetve fordítója, *Novotny S. Alfonz*, jáászó premontrei kanonok, főgimnáziumi igazgató, a nagyváradipartestületi kanonok rendház illusztris tagja.

A könyv tartalma többet ad, mint amennyit címe ígér. Szent Norbertől nem is lehet tisztán csak életrajzt írni. Egy szent életű s nagy szellemű férfiü működése számtalan szállal van összefüggésben korának viszonyaival, melyekbe századokra kiható befolyást s átalakító irányítást gyakorolt.

Istentől támogatott tevékenységének maradandó eredménye *Prémontré* keresztalokban elterülő kies völgyben alapított rend: Ordo canonicus praemonstratensis. Szent Norbertől csak úgy lehet teljes képet adni, ha korát is ismertjük. A szerény címen megjelent könyv nemcsak egy személy életleírására, nemcsak életkép, hanem egész kornak rajza. Összefoglalja Szent Norbert lelki életéből megnyilvánult kegyelmi tényeket és csodás eseményeket, valamint ama küzdelmeket, melyeket a szent férfiü megvívott korával, míg létesíthette, a mire Isten hívása serkentette.

Az életrajz az olvasóközönség szélesebb rétegeinek, különösen a tanuló ifjuságnak van szánva s épen ezért kerül a Szent Norbert és rendjének életében vitás helyeket s csak a tudományos kutatás eredményeit adja elő. A modern tudományos kor irányán, történelmi alapon indul s azért a rendalapító működésében nyilvánult csodás eredmények elbeszélésétől annyi hitelmeiltságot követel VIII. Orbán pápa határozatainak értelmében, amelyekről egyházi döntés még nem történt, amennyit az emberi tekintélyen alapuló lelkiismeret-

tes pontossággal feljegyzett történelmi eredmények megérdemelték.

Jelen könyvünk magvát *Zak Alfonz*, gerari premontrei kanonok és pernegi plébános írta, s ennek német eredetijét fordította s teljesen átdolgozta a tudós szerző. Kedves megnyilatkozása ez a könyv az illusztris szerző kedélyvilágának. Huszonöt éves pályafutásra tekint vissza s fényes pályáinak és rendi életének készített méltó emléket, midőn hazafias s az egyháznak nagy érdemeket szerzett rendje, valamint első sorban rendalapítója, Szent Norbert iránt való hálaadásul fordított sok munkát, nagy ügyszeretettel e szép munka megírására és kiadására.

Szeretjük hinni és remélni, hogy a derék munka meg fogja találni az utját azok szívéhez, akiknek szánva van: a magyar katolikus olvasóközönség s a magyar katolikus tanulóifjuság szívéhez. Az ifjuság szép napjaiból emléksznünk arra bizonyára többen, mily kedves s egyszersmind mély hatást gyakorolt annak idején a Szent Alajos hátrahagyott évfordulójára írott kis életrajz, vagy Berchmaus Szent János a kedves és szent életű ifju életleírása.

Jelen munka ugyan nagyobb terjedelmű és a tudós világ előtt is értékes adat talál benne megörökítést, de ha egy kissé szárazra is tenné a munka egy-egy helyét, az egész könyvnek annál inkább emeli becsét. Hozzájárul e kedves könyv szépségéhez szent Norbert gyönyörű kivitelü képe, melyet eredetileg *Révész György* festett a premontrei rend nagyváradipartestületi templomának. A tiszta nyomás és csinos kiállítás a nagyváradipartestületi *Szent László nyomda* műve.

Az értékes és tetszetős mű ára 2 korona, kapható a Szent László nyomdában Nagyváradon. Jó lélekkel ajánljuk a mű megszerzését a katolikus olvasóközönségnek és tanulóifjuságnak.

M. I.

Sal Ferencz egy költeménye németül.

A fiatalabb nemzedék a jó öreg Sal Feri bácsi működésének inkább csak községi és politikai oldalait ismeri, s arról bizony édes keveset tud, hogy ez a csupa szív ember valamikor poéta volt, még pedig a hatvanas évek közönségének egyik legkedveltebb lírikusa. A minap került kezünkbe egy németnyelvű anthologia, melyben Steinacker Gusztáv a magyar költészet szebb alkotásait német fordításban adja az egyes költők életrajzi adataival együtt. Steinacker könyve már maga is több harmincz évesnél (1874 ben jelent meg) s már ekkor azt írja, hogy Sal Ferencz muzsája elhallgatott, ausgeklungen ist das Schwanenlied, hogy Heinevel szóljunk. Pedig valamikor minden valamirevaló lap és almanach hozott tőle verseket. Ime itt közöljük az anthologiába fölvet, magyarban *»Zug a szélvész«* kezdetű hangulatos verset:

Es braust der Sturm . . .

Es braust der Sturm, der Regen strömet,
Rings im Wasser schwimmt die Flur,
Alles schläft und mit mir vachen
Blitz und Todtenvogel nur.

Alle Sterne sind vergbumen,
Und die dunkeln Wökenreihu
Schliessen, als ob Rauch sie wären,
Rings den blauen Himmel ein.

Also reis' mein Gefährte,
Ist des Sturmwindes wildes Weh'n,
Und wohin wir zieh' den Grashalm
Rings wir zitternd schwanken sehn.

Dann und wann, gleich Fenerschlangen,
Rasch ein Blitz herniederfährkt,
Und hoch über mir so schaurig
Man den Todtenvogel hört.

Dennoch säh' auf melen Antlitz
Sel'ge Gluth man ang-facht,
Denn — am dich, mein theures Leben,
Nur an dich hab' ich gedacht.

Irodalmi jubileum. Csendben, de annál igazabb bensőséggel ünnepli megindulásának 25. évfordulóját a *Kath. Hitterjesztés Lapjai*. Ritka ünnep ez egy folyóirat életében, vidéki lapnál csaknem példátlan. És hogy mégis teljes virágzásban érte meg e napot a derék folyóirat, az annak a bizonyosága, hogy b. e. *Nogely* Istvánnak ez az alkotása a katolikus közönségnél lelki szükségét elégíti ki s hiányt pótol. A derék folyóiratot szívből üdvözljük jubileuma alkalmával. A *Kath. Hitterjesztés Lapjai* jelenlegi szerkesztője, dr *Tóth* Lajos vezetése alatt tovább is az eddigi nemes hagyományok szellemében fogja hivatását betölteni; melegen ajánljuk olvasóink pártolásába. előfizetési ára egész évre 6 korona.

A most megjelent szám tartatma a következő:

A Lap jubileumára. — A hitterjesztés műve. — A nem rég mult kínai keresztény-üldözésből. — Hírek a missziókból: Nagaszaki. — Egyes adományok.

Képek: Xav. sz. Ferencz, a hitterjesztés művének védőszentje; X. Pius pápa; *Nogely* István, e lap alapítója; *Vinkler* József nagyprépost, e lapnak első nagy jótevője; Kina: első keresztény család; Kina: keresztény hit-tanítás; Kina: Fantoszi püspök székhelye Hoang-sza-vanban; Fantoszi püspök halálának helye.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Nebántsvirág C.
Csütörtök: Pillangó kisasszony.
Péntek: Dorrit kisasszony, B. (először)
Szombat Dorrit kisasszony C.
Vasárnap: d. u. Sárka csikó, este Mulató Istenek.

EGYESÜLETEK.

A Kath. Kör választmányi ülése.

A nagyváradai Kath. Kör választmánya ma, szerdán, január 10-én este fél 6 órakor saját helyiségében ülést tart.

Uj katolikus egyesületek. A belügyminiszter a *himesházi katolikus olvasóegylet* és a *lopéri keresztény munkásegylet* alapszabályait láttaozta.

Igazságszolgáltatás.

Esküdtek névjegyzéke 1906. évre.

Most jelent meg az 1906. évre kisorsolt esküdtek névjegyzéke, mely szerint a rendes esküdtek száma 540 és a pótesküdtéké 150. Az esküdtek nevei a következők.

Rendes esküdtek:

Dr Kabos Béla, Kaczián Károly, ifj. Kaczián Károly, Kandel József, Karakas Károly, Kardeván Károly, Karger Vilmos, Kaszó Gyula Rév, Kathó István B.-Ujfalú, Katona Bálint Katona József, Katona József komádi, Kádár Gyula, Kágyi Lajos, Kálmán Sándor, ifj. Kálmándi Mihály Nagyszalonta, Kállai József Mezőtelegd, Kecskés János Bihar-Diószeg, Kenyeres János Nagyszalonta, Keresztesy Károly Kisszántó, Keszthelyi Zoltán, Keztyüs János, ifj. Keztyüs János, Kiss Antal B.-Szent-Márton, Kiss Dániel Komádi, Kiss Dávid, dr Kiss Döme, Kiss Ernő Kisháza, Kiss Ernő Lajos Komádi, Kiss Gyula Komádi, Kiss Gyula, Kiss István Nagyszalonta, Kiss József, Kiss Károly, Kiss Lajos B.-Diószeg, Király József Nagyszalonta, Kirschner Mór, Klein Miksa,

Klemens Péter, Klitus János, Klitus Pál, Kocsár Arpád Ermihályfalva, Kocsár Lajos Ermihályfalva, Kocsis Béla Eled, ifj. Kohn Sámuel, Kolliner Dávid, Kolliner Miksa, Kollner Miksa, Kolling György Ermihályfalva, Kolozsváry Sándor, Konrad Géza Less, Kópányi András, Kapócsy Endre, Korbély József, Kornstein Emil, Kóti Antal Komádi, H. Kóti Mihály Komádi, Kotzmann János, Kovács Albert Sarkad, Kovács Béla, dr Kovács L. B.-ujfalú, Kovács László, Köblös Ferencz, Költő Gyula Mezőkeresztes, Köteles Gáspár Tenke, Kövér Endre, Kramolits József, dr Kripka Henrik B.-Ujfalú, Krisár Rezső Less, Kriszta Sándor, ifj. Krucsó Bálint Komádi, dr Krucsó Ferencz Komádi, dr Krüger Aladár, Kubányi Kálmán Sarkad, Kugler Aladár.

(Folyt. köv.)

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Január 13. Izr. nőegylet tea-estélye
Január 20. Jogász bál.
Január 31. Városi bál.
Február 10. A biharmegyei és nagyváradai nőegylet rózsá-estélye.

TANÜGY.

Értesítés. Azon nyilvános és magántisztviselőknél, kiknek a minősítési törvény értelmében az államszámvitelből tett államvizsgálatról szóló bizonyítványt kell bemutatniok, erre a vizsgálatra csak úgy bocsáttatnak, ha az államszámvitelt valamely hazai felsőbb jogi tanintézetben előzőleg hallgatták. A helybeli jogakadémián az államszámvitelt az 1905—1906. tanév II. felében adatik elő. Beiratkozni az igazgatónál kell s ugyanazon alkalommal 10 korona tandíj fizetendő. Kelt Nagyváradon, 1906. jan. 9. Dr *Bozóky* Alajos kir. tanácsos, igazgató.

TÁVIRATOK.

A válság.

A kereskedelmi szerződések.

Budapest, jan. 9. (Saját tud. távj.) A válság megint holtpontra stagnál. Ezen a ponton egyébként egyéves jubileumát testvérek közt is bizvást megülhetné. Szinte jó, hogy sor került megint a külkereskedelmi szerződésekre. Legalább van valami a homlokterben. A kombinációk most a szerződések köré fonódnak. Elüljár közöttük az, hogy a király a szerződésről folyó tanácskozásokat megelőzőleg audiencián fogadja Fejérváryt, a ki — mit is tehetne egyebet — referál a helyzetről és előterjeszti javaslatait a kibontakozásra nézve. No persze. Miután azonban az egész válság huza-vonája Tisza-kreatura, hát ennek a kombinációnak is tiszavirág az élete. Már is azt híresztelik az audiencia felől baloldali körökben, hogy ennek az audienciának semmi különösebb jelentőséget sem kell tulajdonítani.

Dehogy is tulajdonítunk! Audienciára kerül egyébként mostanában *Lukács* László is. Missziója azonban szakasztott olyan, mint Fejérváry-szerepe. Senki sem bizik benne. Beleesett, mint a nótában a szalmaszál — vízbe.

Ami egyéb iránt ennyi előzmény után magát a szerződést illeti, sok gon-

dot okoznak a *Balkán államok*. A *szerb-bolgár vámunió* ellenszenvvel találkozik. Ennek az antipatiának oka javarészt az, hogy a berlini szerződés vámpolitikai kikötéseivel homlokegyenest ellenkezik. Az unió tervét tehát, még mielőtt a tárgyalások érdeméhez fognának félre fogják tenni. A külügyminisztérium különben erősen hiszi, hogy a most meginduló tárgyalások megállapodásait a többi európai állam támogatni fogja.

Ennek a föltevésnek igazat látszik adni az a *római* jelentés, mely szerint ott is mielőbb tul akarnak esni a szerződés megkötésén. Az olasz külügyminiszter ma este el is utazott Bécsbe.

Még osztrák altábornagy is akad, aki egyik bécsi lap hasábjain, *Kossuth* cikkével polemizálva a szerződések ügyével foglalkozik. Szemére veti Magyarországnak az osztrák katona, hogy csak — a *nemzeti hiúság* érdekl, amikor a monarchia fontos gazdasági kérdéseiről van szó. Itt aztán messzemenő fejtegetésekbe bocsátkozik s mint mindenki, aki téves premisszákból indul ki, téves következtetésekre jut — a közös hadsereg javára.

Gazdátlan válsághírek.

Osztrák politikai körökben elterjedt hírek szerint a király valósággal irtózik az erőszaktól. Fejérváry mindent saját felelősségére tesz. Főadata, hogy az ellenzék kibőjtölje. Ha tullép a törvényes határon és tulló a czélon, az ő hibája. Így az egyik verzió, amely eléggé plauzibilis. De lerontja a másik, amely azt mondja, hogy a király egyelőre nem gondol parlamentáris kormányra. Lukács vagy Széll megbízatásáról természetesen szó sincs. A parlamenten, alkotmányon kivüliség ilyenformán előreláthatólag hosszú tartamu lesz. Látnivaló, hogy a két verzió nem fődí egymást.

Van még egy harmadik is többek közt, amely változatosság okáért valamelyes pikanteriával is szolgál.

A fáma arról régél, hogy a kormány pénzt keres. Azoknál az embereknél keresi, akiknek több-kevesebb gomblyukfájdalmuk van. Ezze a kalandos hírecskével már többször találkoztunk mostanában. Eszünkbe juttat egy magyar közmondást a harasztról, meg a széről.

Debreczen.

Hej Debreczen, ha rád emlékezem! . . . A nyomozás folyik, de éppen nem csöndesen, hanem dühösen. Déli egy órakor *Theiszén* Artur közbecsülésben álló polgárt fényes nappal letartóztatták egy sörcsarnokban. Eleinte ellenkezett, társasága is hevesen tiltakozott, utóbb azonban készséggel engedett az erőszaknak.

Tóth János rendőrfőnök elé kísérték, ahol aztán csakhamar tanuk akadtak arra, hogy a főispánt megtámadta s a tömeget izgatta. Thieszent, aki vagyonos kárpitgyáros, letartóztatták. Debreczeni Ákost azonban, miután tanuk igazolták ártatlanságát, szabadon bocsátották. Révy Nándor dr ügyvéd szabadlábra helyezésére Bakonyi képviselő tizezer koronát helyezett letétbe. A váditanács holnap határoz. Legujabban megint 50 embert idéztek meg, köztük *Varga* Lajos szerkesztőt, kinek letartóztatását biztosra veszik.

Rendőrállam

Közgazgatási ekspektorációra s a vármegyék rendőri megszállására legujabban hír szerint Bérczi Béla, Laszner Gusztáv, Sajó Sándor, Jeszenszky Gellért, Czajlik Alajos és Saly Károly rendőrkapitányok vannak kiszemelve.

Budapestet *Sélley és Szabó* osztálytanácsos fogják puhítani kormánybiztosi minőségben. Mindazonáltal *Rudnaynak* mégis ki kell lépnie 8 nap alatt a kaszinóból A kigolyózást erre az időre felfüggesztették.

Nemzeti ellenállás.

Laszberg valószínűleg holnap tudatja *Beniczkyvel*, hogy fölfüggesztették. A fölfüggesztés oka hír szerint, hogy november 27-én *Kristóffy* megsemmisítő rendeletét nem vette tudomásul. Hír szerint előbb megkérdik az alispántól, elismeri-e *Laszberget* törvényes főispánnak. *Gersich Iván* rendőrfelügyelő tanuk előtt átadta *Beniczkynek* a kulcsokat. Jegyzőkönyvet vettek föl.

Kossútnál több ellenzéki politikus megfordult. Így *Andrássy, Apponyi Bánffy*. A vezérlőbizottság új albizottságot alakít, amely a vármegyékkel érintkezik.

Ungvárra ma várják a főispánt, aki megint a csendőrségnél keres menedéket.

Makón elhatározták, hogy a fölfüggesztett tisztviselőkkel szolidaritást vállalnak, jogvédő bizottságot alkotnak számukra s kártalanításukról gondoskodnak. C-eresnyés főispán a holnapra egybehívott bizottsági ülést nem meri megtartani. Fél a botránytól.

Magyar püspök a pápánál.

Budapest, január. 9. (Saját tud. távirata.) Rómából jelentik, hogy *Öszentsége* ma *Kohl Medárd* fölszentelt püspököt kihallgatáson fogadta.

NYILTTÉR.

Dr
BARTA ANDOR
szülész és nőorvos
a fő-utcai Rimanóczy-palotába
költözött.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Sz. B. Kaptunk jobbat is, várunk jobbat is.

Békési előfizető. Köszönet a szives érdeklődésért. Mindkét előadás, mint annak idején megírtuk, fényes sikert ért. A *Bellehemi baktert* csakugyan igen sok helyütt adták az idén. Hosszúperesztegen is, mint nagyon helyesen olvasta az A-nyban, de másut is. Így Veszprémben, Nagykanizsán, Baranyaszilágyon, Sárváron és valószínűleg egyebütt is. *Kertgazdálkodás Békésben* című közgazdasági cikkünk kiterjeszkedik a soraiban említettekre. A cikk tördelési hibáját magunk sajnáljuk legjobban.

KÖZGAZDASÁG.**A gabonatözsde határídeje.**

Budapest, jan. 9.

Buza okt. — — — — —	16.38
Rozs okt.-re — — — — —	13.16
Tengeri április 1906 — — — — —	13.38
Zab ápr.-ra — — — — —	13.16
Repeze aug.-ra — — — — —	21.06

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Olcsó, mélyen leszállított árak mellett kerülnek eladásra összes férfi. és női divatáru cikkek a

Fábry Testvérek

üzlethelyiségében Moskovits-palota,

Igazi alkalmi eladása egész finom áruknak, különösen nagy választék férfi ingek, gallérok, kézelők, divatos férfi, fiu és gyermek kalapok, sapkák, keztük, harisngák, alsó jäger ruházatok, takarók, utazó- és lópokrócok, galocsenek, hóczipók, férfi, női és gyermek lábbelik, egész finom minőségben, olcsó árak mellett, francia parchetek, rumburgi vásznak, szalag csipke, selyemkendők, pamutok különösen leszállított árak mellett.

3000 drb férfi divat nyakkendők igazán olcsó árban. Határozott ár, készpénzfizetés mellett
Az üzletberendezés eladó. 1447.

Meghívó.

A Biharmegyei Takarékpénztár Nagyváradon 1906. évi január hó 20-án délután 4 órakor, az intézet helyiségében, Kossuth-utca 19/20. szám alatt tartja meg

XXXIV. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. c. részvényesek ezennel tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a mérleg bemutatásával és határozat hozatala a nyereség hovaforítása és intézkedés a felmentvény megadása iránt.
2. Az igazgatóság és
3. a felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása és a választmány alapszabályszerű kiéészítése.
4. Esetleges indítványok előterjesztése és tárgyalása az alapszabályok 47. szakasza értelmében.

Azon t. c. részvényesek, akik a fenti közgyűlésen résztvenni óhajtanak, tartoznak az alapszabályok 42. szakasza értelmében három nappal a közgyűlést megelőzőleg részvényeiket a Biharmegyei Takarékpénztárnál Nagyváradon letéteményezni.

Az évi mérleg és a felügyelő-bizottság jelentése mai naptól kezdve az intézet helyiségében megtekinthető.

Nagyvárad, 1906. évi január hó 9-én.

A Biharmegyei Takarékpénztár igazgatósága.

HIRDE TÉSEK

jutányos árban

felvétetnek a

„TISZANTÚL”

kiadóhivatalában.

Felhívás jegyzésre!

A Pesti Hazai Takarékpénztár SORSJEGYEIRE előjegyzéseket az eredeti kibocsátási árfolyamon már most elfogadunk.

A sorsjegyek február hónapban kerülnek kibocsátásra és az akkor közléteendő hivatalos tervezetből közölhetjük, hogy a

Pesti Hazai Első Takarékpénztár sorsjegyeinek évenként HÁROM HUZÁSA lesz,

egy K **600,000** (hatszáz ezer korona) és
két K **300,000** (háromszáz ezer korona)

összegű tőnyereménnyel, **50,000 K, 40,000 K, 20,000 K** stb., stb. minden huzásnál száznál több melléknyereménnyel.

A legkisebb nyeremény, melyet minden sorsjegynek nyernie kell, 105 kor.-tól 125 koronáig emelkedik, azonkívül a legkisebb nyereménnyel kihuzott sorsjegy tulajdonosa egy nyereményjegyet kap, a melylyel a további nyereményhuzásokon játszik.

Ezen sorsjegyek úgy a nyeremények nagysága, mint a játékterv összeállítása tekintetében minden eddigi hazai sorsjegy nyerési kilátásait messze felülmulják. — Az új sorsjegyek iránt méltán mutatkozó nagy érdeklődés következtében ezek árfolyama előreláthatólag jelenlékenyen emelkedni fog, azért ajánljuk, hogy jegyzéseit mindenki haladék nélkül teljesítse. — A jegyzéseket beérkezésük sorrendje szerint fogjuk figyelembe venni. — A kibocsátási árfolyam kb. 140 korona lesz. — Jegyzési bejelentésnél drb.-ként 10 korona fizetendő foglaló tejében.

Biharmegyei Kereskedelmi-, Ipar- és Terményhitelbank

NAGYVÁRAD, NAGY-TELEKY-UTCZA.

Haász Manó

kézmű- és divatáruháza
NAGYVÁRAD, Zöldfa-u. elején.

Farsangi czikkeken

sehol olyan nagy és szépen összeválogatott raktárt nem lehet találni.

Az árak pedig nagy forgalom következtében a legolcsóbbak.

A gasék, flitterek, batistoknak megtekintése figyelmet érdemel.

SCHICHT-szappan!

(„Szarvas“ vagy „kúles“ szappan)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.

A ruhát kiméli és megóvja.

1227. b.

Minden nemű ruha és mosási módszer részére legjobb és legolcsóbb.

Hófehér ruhát ad. A színeket emeli, fénylővé és világossá teszi.

Vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden szappan „Schicht“ névvel és e „Szarvas“ vagy a „kúles“ védjeggyel legyen ellátva. Mindenütt kapható.

Nagy farsangi vásár az ujonnan berendezett **Korona- és Filler-bazárban.**

Fő-utca, városi Bazár-épület.

MEGNYILT A KORONA-BAZÁR! hol legolcsóbban lehet vásárolni farsangra mindennemű gyermek-játékokat, ajándék- és dísz tárgyakat, utazó készleteket és bőröndöket. Női és férfi fehérneműeket, dohányzó készleteket.

Teljes tisztelettel: **FRISS és TSA** KORONA- és FILLÉR-BAZÁR. Fő-utca, városi Bazár-épület.

KERN ÉS PETROVICS

csemege, fűszer, pezsgő, bor, rum, ásványviz és vadkereskedése

Nagyvárad, Fő-utca. (Huzella M. czéggel szemben).

Az arany kereszthez.

Naponta friss különféle felvágottak.

Vestváliai és Prágai sódar.

LIPCSEI étvágykolbászka.

Conservék. — Főzelékfélék.

Legkitünőbb rumok.

China és orosz TEAK nagy választékban.

Legjobb minőségű **kávék**

Jamaika, Cuba, Ceylon, Arany-Jáva és Mokka.

Óriási választék mindenféle

cukorkákban

diszes dobozokban és kimérve.

KUGLER HENRIK (Gerbaud)

udvari cukrász összes gyártmányainak főlerakata, u. m.:

Csokoládék, cocoa,

Tea-sütemények, Mignon-sütemények és cukorkák.

Tisztelettel kérjük a t. vevőközönséget, kik nálunk könyvecskére óhajtanak vásárolni, bennünket értesíteni sziveskedjenek, hogy mielőbb elküldhessük könyvecskéinket.

Tisztelettel

KERN és PETROVICS
fűszer-, csemege-, bor és ásványvizkereskedők.

Ajánljuk friss csemege árucikkeinket a legolcsóbb áron, a legponosabb kiszolgálás mellett.

Különféle csemege-datolya. Compot-szilva. — Friss malaga szőlő. Szultán-füge. — Smyrna-füge.

CUKROZOTT vegyes **GYÜMÖLCSÖK**
Dešťert papírhéju mandula.

Tea-sütemények

friss minőségekben.

PÁCOLT ÉS MARINÁLT HALAK.

FRISS kelettengeri **HERING.**

Szardiniák összes nemei.

Ementhali, Groi, Gorgonzola, Strachinó, Imperial és összes csemege-sajtok.